

اعمال شب و روز مبعث حضرت رسول(ص)/ روایت ابن بطوطه سنی از «لیله المحیا» در نجف اشرف

شب مبعث از جمله شبهای متبرکه ماه رجب المرجب است که برای آن اعمالی ذکر شده است و امام جواد (ع) درباره ثواب اعمال آن فرمود: اگر شیعه ای از ما آن اعمال را در آن شب انجام دهد اجر عمل 60 سال می برد.

شب مبعث از جمله شبهای متبرکه ماه رجب المرجب است که برای آن اعمالی ذکر شده است و امام جواد (ع) درباره ثواب اعمال آن فرمود: اگر شیعه ای از ما آن اعمال را در آن شب انجام دهد اجر عمل 60 سال می برد.

شب مبعث از لیالی متبرکه است که از حضرت امام جواد (ع) روایت شده است که همانا در رجب شبی است که بهتر است از آنچه می تابد بر آن آفتاب، و آن شب 27 رجب است که در صبح آن پیغمبر خدا به رسالت مبعوث گردیده است و بدرستی که از برای عامل در آن شب از شیعه ما اجر عمل 60 سال است. به خدمت آن حضرت عرض شد که عمل در آن شب چیست؟ آن بزرگوار فرمود که چون بجا آوردی نماز عشاء را و بر رختخواب رفتی، پس بیدار می شوی هر ساعتی که خواستی از شب تا پیش از نیمه آن، و 12 رکعت نماز می خوانی و در هر رکعت حمد و سوره از سوره های کوچک مفصل (از سوره محمد تا آخر قرآن)، پس چون سلام دادی در هر دو رکعتی و فارغ شدی از نمازها می نشینی و بعد از سلام میخوانی حمد را هفت مرتبه و معوذتین را هفت مرتبه و توحید و کافرون و سوره قدر را و آیه الکرسی را هر کدام هفت مرتبه و باید دعایی را در عقب همه این دعاها خواند که در مفاتیح الجنان به طور کامل توضیح داده شده است.

دوم: مستحب است غسل در این شب و در نیمه شب.

سوم: زیارت حضرت امیرالمؤمنین(ع) که افضل اعمال این شب است و از برای آن حضرت در این شب سه زیارت است که در مفاتیح الجنان آمده است.

مرحوم شیخ عباس قمی در مفاتیح الجنان در مورد فضیلت زیارت امیرالمؤمنین (ع) در شب 27 رجب بر این مسئله تأکید دارد که نه تنها شیعه بلکه برخی از علمای اهل سنت بدان اشاره کرده اند و به سفرنامه ابن بطوطه در این مورد اشاره می کند: ... از جمله اینکه ابو عبدالله محمد بن بطوطه که یکی از علماء اهل سنت است و در ششصد سال پیش می زیسته است در سفرنامه خود که به «رحله ابن بطوطه» معروف است در بیان ورود خود از مکه معظمه به نجف اشرف ذکر کرده روضه و قبر مبارک مولایمان امیرالمؤمنین علیه السلام را و گفته اهل این شهر تمامی رافضی هستند و از برای این روضه مبارکه کراماتی ظاهر شده از جمله آنکه در شب بیست و هفتم ماه رجب که نام آن شب نزد اهل آنجا «لیلة المحیا» است، می آورند از عراقین و خراسان و بلاد فارس و روم هر شل و مفلوج و زمین گیری که هست و جمع می شود از آنها قریب سی چهل نفر در آنجا پس بعد از عشا می آورند این مبتلایان را نزد ضریح مقدس و مردم جمع می شوند و منتظرند خوب شدن و برخاستن آنها را و این جماعت مردم بعضی نماز می خوانند و بعضی ذکر می گویند و بعضی قرآن تلاوت می کنند و بعضی تماشای روضه می کنند تا آنکه بگذرد نصف یا دو ثلث از شب آن وقت جمیع این مبتلایان و زمین گیران که حرکت نمی توانستند بکنند برمی خیزند در حالیکه صحیح و تندرست می باشند و علتی در آنها نیست و می گویند لا إله إلا الله مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللهِ عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ و این امری است مشهور و مستفیض و من خودم آن شب را در آنجا درک نکردم لکن از مردمان ثقه که اعتماد بر قول آنها بود شنیدم و هم دیدم در مدرسه ای که مهمانخانه آن حضرت است سه نفر زمینگیر که قادر بر حرکت نبودند یکی از اهل روم و دیگری از اهل اصفهان و سیّمی از اهل خراسان بود از آنها پرسیدم چگونه شما خوب نشده اید و اینجا مانده اید گفتند ما به شب بیست و هفتم نرسیده ایم و همین جا مانده ایم تا شب بیست و هفتم آینده که شفا بگیریم و از برای این شب مردم زیاد از شهرها جمع می شوند و بازار بزرگی اقامه می شود تا مدت ده روز فقیر گوید: مبدا استیّعاد کنی این مطلب را همانا معجزات و کراماتی که از این مشاهد مشرفه بروز کرده و به تواتر رسیده زیاده از آن است که احصا شود...

اعمال روز بیست و هفتم رجب

از جمله اعیاد عظیمه است و روزی است که حضرت رسول صلی الله علیه و اله در آن روز به رسالت مبعوث گردید و جبرئیل به پیغمبری بر آن حضرت نازل شد و از برای آن چند عمل است:

اول: غسل

دوم: روزه و آن یکی از چهار روزی است که در تمام سال امتیاز دارد برای روزه گرفتن و برابر است با روزه هفتاد سال.

سوم: بسیار صلوات فرستادن.

چهارم : زیارت حضرت رسول(ص) و امیرالمؤمنین (ع).

پنجم : شیخ در مصباح فرموده از ربّان بن الصلت مروی است که حضرت امام جواد علیه السلام در زمانیکه در بغداد بود روز نیمه رجب و روز بیست و هفتم را روزه گرفت و جمیع حشم آن حضرت روزه گرفتند و ما را امر فرمود که به جا آوریم 12 رکعت نماز که خوانده شود در هر رکعت حمد و سوره و بعد از فراغ از نمازها خوانده شود هر يك از حمد و توحید و مُعَوِّذَتین چهار مرتبه و « لا إله إلا الله والله أكبر وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ » چهار مرتبه، «اللَّهُ اللَّهُ رَبِّي لَا أُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا» چهار مرتبه و «لا أشركُ برَبِّي أحدا» چهار مرتبه .

ششم: و نیز شیخ روایت کرده از جناب ابوالقاسم حسین بن روح رَحِمَهُلَّلهُ که فرموده بجا می آوری در این روز 12 رکعت نماز، می خوانی در هر رکعت حمد و سوره ای که آسان باشد و تشهد می خوانی و سلام می دهی و می نشینی و می گوئی بین هر دو رکعتی :

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمَلَكِ
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذَّلِّ وَكَبِيرُهُ تَكْبِيرًا يَا عُدَّتِي فِي مَدَّتِي يَا
صَاحِبِي فِي شِدَّتِي يَا وَلِيِّي فِي نِعْمَتِي يَا غِيَاثِي فِي رَعْبَتِي يَا
نَجَاحِي فِي حَاجَتِي يَا حَافِظِي فِي غَيْبَتِي يَا كَافِيَّ فِي وَحْدَتِي يَا
أُنْسِي فِي وَحْشَتِي أَنْتَ السَّاتِرُ عَوْرَتِي فَلَكَ الْحَمْدُ وَأَنْتَ الْمُقِيلُ
عَثْرَتِي فَلَكَ الْحَمْدُ وَأَنْتَ الْمُنْعِشُ صِرْعَتِي فَلَكَ الْحَمْدُ صَلِّ عَلَى
مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاسْتُرْ عَوْرَتِي وَآمِنْ رَوْعَتِي وَأَقِلْنِي عَثْرَتِي
وَأَصْفَحْ عَن جُرْمِي وَتَجَاوَزْ عَن سَيِّئَاتِي فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ وَعَدَّ
الصِّدْقِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ

پس چون فارغ شدی از نماز و دعا، می خوانی هر يك از حمد و اخلاص و مُعَوِّذَتین و قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ و إنا أنزلناه و آية الكرسي را هفت مرتبه و بعد می گوئی لا إله إلا الله والله أكبر وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ هفت مرتبه، و بعد می گوئی هفت مرتبه «اللَّهُ اللَّهُ رَبِّي لَا أُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا» و می خوانی هر دعا که خواهی .